

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1220/2567

นาย ว.โจทก์ นาง ล. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 343, ป.วิ.อ. มาตรา 28, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 341, ป.อ. มาตรา 78, ป.วิ.อ. มาตรา 195

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้ออ้างของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ซึ่งชักชวนโจทก์ให้นำเงินมาลงทุนในบริษัท ม. ว่าจะได้ผลตอบแทนสูง แม้เมื่อคำนวณเป็นดอกเบี้ยแล้วจะเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปีก็ตาม แต่กรณีมิใช่เรื่องที่โจทก์ให้บริษัท ม. กู้ยืมเงินแล้วเรียกผลตอบแทนทำนองเดียวกับดอกเบี้ยในอัตราสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอันจะอยู่ในบังคับของ พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 หากแต่ผลตอบแทนที่โจทก์จะได้รับนั้นเกิดจากผลกำไรจากการประกอบกิจการของบริษัทนั้นเองซึ่งจากการรอดำเนินการของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่แสดงออกแก่โจทก์ไม่ปรากฏว่าบริษัท ม. มีการประกอบกิจการอย่างใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าการคาดหมายว่าจะได้รับผลตอบแทนจำนวนสูงของโจทก์มีมูลมาจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตาม ป.อ. มาตรา 343 แม้จะเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน แต่ประชาชนคนหนึ่งคนใดที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินไปจากการถูกหลอกลวงต้องถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดฐานนี้ด้วยและย่อมเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้ด้วยตนเองตาม ป.วิ.อ. มาตรา 28 (2) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดี

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 341, 343 ให้จำเลยทั้งสามร่วมกันคืนเงิน 1,220,000 บาท แก่โจทก์ ระหว่างไต่สวนมูลฟ้อง โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 3 ศาลชั้นต้นอนุญาตและจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 2 และที่ 3 ออกจากสารบบความ ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูลให้ประทับฟ้อง จำเลยที่ 1 ให้การปฏิเสธ และได้ให้การในคดีส่วนแพ่ง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 วรรคแรก ประกอบมาตรา 83 จำคุก 5 ปี จำเลยที่ 1 ให้การเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา นับเป็นเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 3 ปี 4 เดือน ให้จำเลยที่ 1 คืนหรือใช้เงิน 1,160,000 บาท แก่โจทก์ จำเลยที่ 1 อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 วรรคแรก (เดิม) ประกอบมาตรา 83 กับให้จำเลยที่ 1 คืนหรือใช้เงิน 939,500 บาท แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแพ่งทั้งสองศาลให้เป็นพับ ส่วนโทษและนอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น จำเลยที่ 1 ฎีกา โดยผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 5 อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงซึ่งโจทก์และจำเลยที่ 1 ไม่ได้เถียงกันในชั้นฎีการับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยที่ 1 รับราชการตำแหน่งนักวิชาการสรรพากรชำนาญการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ริม สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 และลาออกจากราชการเนื่องจากสาเหตุทางสุขภาพเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2560 ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม 2558 ขณะที่โจทก์ไปร่วมงานแต่งงานน้องชาย

จำเลยที่ 3 ที่จังหวัดลำพูน จำเลยที่ 3 ชักชวนให้โจทก์ลงทุนกับบริษัท ม. อ้างว่าจะได้รับผลตอบแทนสูง จำเลยที่ 3 แนะนำโจทก์ให้รู้จักกับจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ร่วมลงทุนในบริษัท ม. จำเลยที่ 2 อธิบายแผนธุรกิจการลงทุนในหุ้น เหมืองแร่ทองคำ อสังหาริมทรัพย์ และการซื้อขายเงินตราต่างประเทศของบริษัท ม. ให้ฟังจนโจทก์หลงเชื่อตกลงร่วมลงทุนในบริษัทดังกล่าวเป็นแพ็คเกจ 30,000 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 1,140,000 บาท ซึ่งจะได้รับผลตอบแทนในอัตราร้อยละ 8 ต่อเดือน คิดเป็นเงินไทยเดือนละ 72,000 บาท เป็นระยะเวลา 18 เดือน วันที่ 18 พฤษภาคม 2558 โจทก์พบกับจำเลยที่ 1 ที่ธนาคาร ก. จำเลยที่ 3 แนะนำให้โจทก์รู้จักจำเลยที่ 1 ว่าจำเลยที่ 1 รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่สรรพากรอยู่ที่อำเภอแม่ริม โจทก์มอบเงินสด 1,140,000 บาทให้แก่จำเลยที่ 1 เพื่อชำระเงินลงทุนกับบริษัท ม. แล้วจำเลยที่ 1 ทำธุรกรรมโอนเงินที่ธนาคารดังกล่าวในวันนั้น หลังจากนั้นจำเลยที่ 3 ส่งสัญญา และเอกสารข้อมูลบริษัทมาให้แก่โจทก์ ภายหลังจากทำสัญญาโจทก์ไม่ได้รับเงินตอบแทนเป็นรายเดือนตามข้อตกลง จนกระทั่งเดือนมกราคม 2559 โจทก์ได้รับแจ้งว่าจะมีการนำบริษัท ม. เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์และจะเปลี่ยนเงินลงทุนของผู้ลงทุนพร้อมค่าตอบแทนที่ค้างชำระไปเป็นหุ้นมอบให้แก่ผู้ลงทุนแทน ซึ่งเมื่อมีการขายหุ้นแล้วจะได้กำไรมาก ทั้งนี้ โจทก์ยังชำระเงินไปอีก 20,000 บาท เป็นค่าธรรมเนียมเปิดบัญชีธนาคารที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อใช้ในการรับเงินจากการขายหุ้นข้างต้น หลังจากนั้นในระหว่างเดือนธันวาคม 2559 ถึงเดือนกรกฎาคม 2560 โจทก์ได้รับเงินตอบแทนรวม 5 ครั้ง ครั้งที่ 1 ถึงครั้งที่ 4 ครั้งละ 45,000 บาท และครั้งที่ 5 จำนวน 40,500 บาท ต่อมาโจทก์ได้รับแจ้งว่าผู้บริหารของบริษัท ม. เสียชีวิตไม่อาจคืนเงินลงทุนให้ได้ บริษัท ม. ไม่ได้มีการประกอบการใด ๆ อันจะมีผลกำไรนำมาเป็นค่าตอบแทนให้แก่ผู้ลงทุนเป็นรายเดือน หากแต่ใช้วิธีการนำเงินลงทุนของผู้ลงทุนรายใหม่มาจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้ผู้ลงทุนรายก่อนหน้าหมุนเวียนกันไป โจทก์จึงรวมตัวกับผู้เสียหายคนอื่นไปแจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจภูธรแม่ปิง จังหวัดเชียงใหม่ คดีมีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ว่า โจทก์เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือไม่ และโจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้ได้เองหรือไม่ ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้จำเลยที่ 1 จะมีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาก่อนในศาลล่างทั้งสอง จำเลยที่ 1 ก็ชอบที่จะหยิบยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 195 วรรคสอง ประกอบมาตรา 225 เห็นว่า ข้ออ้างของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ซึ่งชักชวนโจทก์ให้นำเงินมาลงทุนในบริษัท ม. ว่าจะได้ผลตอบแทนสูง แม้เมื่อคำนวณเป็นดอกเบี้ยแล้วจะเกินกว่าอัตราร้อยละ 15 ต่อปีก็ตาม แต่กรณีมิใช่เรื่องที่โจทก์ให้บริษัท ม. กู้ยืมเงินแล้วเรียกผลตอบแทนทำนองเดียวกับดอกเบี้ยในอัตราสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดอันจะอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 ตามที่จำเลยที่ 1 ฎีกา หากแต่ผลตอบแทนที่โจทก์จะได้รับนั้นเกิดจากผลกำไรจากการประกอบกิจการของบริษัทนั้นเองซึ่งจากการรอดำรงชักชวนของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่แสดงออกแก่โจทก์ก็ไม่ปรากฏว่าบริษัท ม. มีการประกอบกิจการอย่างใดอันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงถือไม่ได้ว่าการคาดหมายว่าจะได้รับผลตอบแทนจำนวนสูงของโจทก์มีมูลมาจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย และสำหรับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 แม้จะเป็นความผิดอาญาแผ่นดินดังข้อฎีกาของจำเลยที่ 1 ก็ตาม แต่ประชาชนคนหนึ่งคนใดที่ต้องสูญเสียทรัพย์สินไปจากการถูกหลอกลวงก็ต้องถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรงจากการทำความผิดฐานนี้ด้วยและย่อมเป็นผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้ด้วยตนเองตามประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 28 (2) โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้ ฎีกาของจำเลยที่ 1 ในข้อนี้ ฟังไม่ขึ้น คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ต่อไปว่า จำเลยที่ 1 กระทำความผิดฐาน ร่วมกันฉ้อโกงประชาชนตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ภาค 5 หรือไม่ ได้รับความจากทางนำสืบ ของโจทก์ว่า หลังจากโจทก์ตัดสินใจที่จะลงทุนกับบริษัท ม. ตามคำชักชวนของจำเลยที่ 2 และที่ 3 แล้ว วันที่ 18 พฤษภาคม 2558 โจทก์เบิกเงินสด 1,200,000 บาท จากธนาคาร ท. บัญชีของนางสาวศรีลา ภริยาโจทก์ จากนั้นโจทก์และนางสาวศรีลาไปพบกับจำเลยที่ 3 พร้อมครอบครัวของ จำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 3 แนะนำให้โจทก์รู้จักกับจำเลยที่ 1 โดยบอกว่าจำเลยที่ 1 ประกอบอาชีพ รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่สรรพากรอยู่ที่อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นแม่ที่มียังจะ รับผิดชอบในการดูแลรับฝากเงินลงทุนของโจทก์ โจทก์เห็นว่าจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและ ดูมีความน่าเชื่อถือจึงส่งมอบเงินสด 1,140,000 บาท ให้แก่จำเลยที่ 1 ที่ธนาคาร ก. โดยไม่ปรากฏ ว่าจำเลยที่ 1 ร่วมชักชวน เชิญชวน พุดจาหวานล่อลวง หรือกล่าวถึงผลประโยชน์ตอบแทนอัน เป็นการหลอกลวงโจทก์และประชาชนทั่วไปแต่อย่างใด ข้อเท็จจริงคงปรากฏเพียงว่าจำเลยที่ 1 ช่วยรับเงินจากโจทก์ และในวันเดียวกันทันทีที่รับเงินมาจำเลยที่ 1 โอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของ นายริคาโดหรือนายนีโอ 2 บัญชี และบัญชีธนาคารของนางสาวภิญญา 1 บัญชี บัญชีละ 360,000 บาท รวมเป็นเงิน 1,080,000 บาท แม้จำนวนเงินที่โอนจะขาดไป 60,000 บาท แต่ก็เป็นส่วนที่ น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนเงินที่โอน และจำเลยที่ 1 ก็เบิกความตอบทนายโจทก์ถามค้ำยันยืนยัน ว่า มอบเงินส่วนที่เหลืออยู่จำนวนดังกล่าวให้นายริคาโดในภายหลังแล้ว จำเลยที่ 1 ไม่ได้โอนเงิน ของโจทก์เข้าบัญชีของตนหรือเก็บไว้ที่ตัวเองแต่อย่างใดทั้งที่มีโอกาสที่จะกระทำได้ ซึ่งต่อมาโจทก์ ก็ได้รับสัญญาการลงทุนระบุจำนวนเงิน 30,000 ดอลลาร์สหรัฐ ครบถ้วนตามจำนวนเงินที่โจทก์ มอบให้แก่จำเลยที่ 1 จากจำเลยที่ 3 นอกจากนี้ยังได้รับความจากคำเบิกความของจำเลยที่ 3 ซึ่งถูก กล่าวหาว่าร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 และโจทก์ได้ถอนฟ้องแล้วมาเบิกความเป็นพยานโจทก์ ดังนั้น พยานโจทก์ปากนี้จึงน่าจะต้องทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์เกี่ยวกับตัวจำเลยที่ 1 เป็นอย่างดี ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำเบิกความของจำเลยที่ 3 ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ 1 ร่วมสมคบหรือ รู้เห็นในการฉ้อโกงของบริษัท ม. และนายริคาโดแต่อย่างใด ส่วนข้อเท็จจริงที่ได้จากทางนำสืบของ โจทก์ว่า มีการประชุม การสัมมนาและจัดงานเลี้ยงของบริษัท ม. หลายแห่งหลายครั้งเพื่อเชิญชวน แนะนำลูกค้าให้ร่วมลงทุนซึ่งจำเลยที่ 1 ก็เข้าร่วมประชุมสัมมนาและเข้าร่วมงานเลี้ยงด้วย และจำเลยที่ 1 นำสืบยอมรับว่า เข้าร่วมประชุมสัมมนาและร่วมงานเลี้ยงจริง แต่ก็ไม่ปรากฏว่า จำเลยที่ 1 มีส่วนร่วมในการจัดงานต่าง ๆ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดงานแต่ละครั้ง หรือ แสดงออกต่อบุคคลทั่วไปว่าจำเลยที่ 1 มีความสัมพันธ์เกินกว่าการเป็นผู้ลงทุนคนหนึ่ง在公司 ดังกล่าว ในทางตรงกันข้ามกลับได้ความว่า จำเลยที่ 1 เข้าร่วมงานและรับฟังข้อมูลในฐานะผู้ร่วม ลงทุนของบริษัท ม. เท่านั้น ส่วนที่บริษัท ม. หรือนายริคาโดเรียกเก็บเงินเป็นค่าธรรมเนียม เปิดบัญชีธนาคารที่เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อใช้ในการรับเงินจาก การขายหุ้นและรักษาบัญชีจากผู้ลงทุนคนละ 500 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 20,000 บาท ต่อ หนึ่งพอร์ตการลงทุน โดยนัดหมายชำระเงินที่โรงแรม ว. เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 นั้น ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความจำเลยที่ 1 ว่า ในวันดังกล่าวจำเลยที่ 1 เองก็ได้จ่ายเงินสดเพื่อ เป็นค่าธรรมเนียมตามที่นายริคาโดแจ้ง จำนวน 3 พอร์ต พอร์ตละ 20,000 บาท รวมเป็นเงิน 60,000 บาท ด้วยเช่นกัน ซึ่งหากจำเลยที่ 1 มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับบริษัท ม. แล้ว ทางบริษัทก็น่าจะมอบหมายให้จำเลยที่ 1 มารับเงินจากผู้ลงทุนแล้วโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของ

นายริคาโดหรือบัญชีธนาคารของบริษัทได้ แต่กลับได้ความว่าจำเลยที่ 1 ไปร่วมงานและมอบเงินค่ารักษาบัญชีให้แก่นายริคาโดโดยทางบริษัทได้มอบหมายให้นายกันนา ซึ่งนายริคาโดอ้างว่าเป็นตัวแทนบริษัท ล. มาตรวจและรับเอกสารเพื่อรับเป็นสมาชิกของบริษัท ล. ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงจากทางนำสืบของจำเลยที่ 1 ว่า ก่อนที่จะมีการชำระเงิณดังกล่าว เมื่อวันที่ 28 ถึง 30 มกราคม 2559 บริษัท ม. จัดประชุมที่เกาะปีนัง ประเทศมาเลเซีย จำเลยที่ 1 และที่ 2 เข้าร่วมประชุมด้วย ก่อนการประชุมนายริคาโดแจ้งว่าเมื่อกลับไปเชียงใหม่แล้วให้ผู้ลงทุนกับบริษัททุกคนเตรียมเงินเพื่อเป็นค่าสมัครสมาชิกบริษัท ล. ซึ่งเป็นบริษัทที่อยู่ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อทำหน้าที่ดูแลหุ้นของบริษัทหลักทรัพย์ อ. จำนวนเงิน 20,000 บาท ต่อหนึ่งพอร์ตการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังปรากฏข้อเท็จจริงจากทางนำสืบของจำเลยที่ 1 ว่า ในเว็บไซต์ของบริษัท ล. มีบัญชีหุ้น อ. ของจำเลยที่ 1 สามี่จำเลยที่ 1 และบุตรสาวจำเลยที่ 1 และมีไฟล์แนบหนังสือรับรองเป็นสมาชิกและผู้รับผลประโยชน์ของบริษัทหลักทรัพย์ อ. เป็นหลักฐาน ซึ่งเป็นการยืนยันว่าจำเลยที่ 1 ก็เป็นผู้ถูกชักชวนให้ร่วมลงทุนกับบริษัท ม. เช่นกัน นอกจากนี้ยังได้ความจากคำเบิกความของนายเอกรัฐ จำเลยที่ 2 ในคดีนี้และคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ.3303/2561 ของศาลชั้นต้น ที่เบิกความตอบนายโจทก์ถามถึงว่า จำเลยที่ 1 เป็นผู้ลงทุนในบริษัท ม. และคอยช่วยเหลือผู้ลงทุนรายอื่นในการนำเงินไปลงทุนในบริษัทดังกล่าว สาเหตุที่จำเลยที่ 1 ต้องคอยช่วยเหลือเกี่ยวกับการนำเงินไปลงทุนเนื่องจากนายเอกรัฐและผู้ลงทุนรายอื่นเห็นว่าจำเลยที่ 1 เคยลงทุนแล้วได้รับผลประโยชน์ตอบแทนมาก่อน และเมื่อทางบริษัท ม. จ่ายเงินร้อยละ 5 คืนให้แก่ผู้ลงทุน ก็ปรากฏรายชื่อของจำเลยที่ 1 ได้รับเงินลงทุนคืนจากบริษัทด้วย ดังนี้ เมื่อพิจารณาจากพยานหลักฐานทั้งหมดประกอบกันข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 เป็นเพียงผู้ร่วมลงทุนในบริษัท ม. เท่านั้น พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมายังไม่ชัดแจ้งพอที่จะให้รับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่า จำเลยที่ 1 มีเจตนาร่วมกับพวกหลอกลวงเอาเงินจากโจทก์ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงไม่เป็นความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาลงโทษจำเลยที่ 1 มานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 1 ฟังขึ้น และเมื่อจำเลยที่ 1 ไม่มีความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน จำเลยที่ 1 จึงไม่จำต้องคืนเงินแก่โจทก์ พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

เดชา อัครวิงศ์ไพศาล · สมบูรณ์ จิตรพัฒนากุล · สัมพันธ์ บุณนา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1220/2567>